

A magyar gazdasági élet szereplőinek várakozásai

2015. augusztus

© Századvég Gazdaságkutató Zrt.

A tanulmány az Országgyűlés Hivatala Költségvetési Tanács szervezete megbízásából, kizárólag a Költségvetési Tanács és a Költségvetési Bizottság részére és felhasználására készült.

Főbb megállapítások

Az üzleti szférában 2015 augusztusa a bizalmi indikátorok javulását hozta, a kiskereskedelmi szektort leszámítva, ahol a jövőre vonatkozó értékesítési várakozások romlottak. Az építőipari index elmozdult mélypontjáról a kibocsátást gátló tényezők széleskörű csökkenése miatt. Az ipari mutató javulásában a hazai kereslet várt élénkülése játszik főszerepet. A szolgáltató szektorban is kedvezően változtak a rövidtávú értékesítésre vonatkozó várakozások. Az üzleti szféráról általánosságban megállapítható, hogy jelentős az új munkaerő iránti igény, ami a munkaerőpiac feszesebbé válását hozhatja. Az inflációs várakozások általános mérséklődése minden szektorban visszatükröződik. A fogyasztói várakozások széles bázison javultak, ami bizakodásra ad okot a fogyasztás alakulását illetően.

Üzleti szféra várakozásainak alakulása

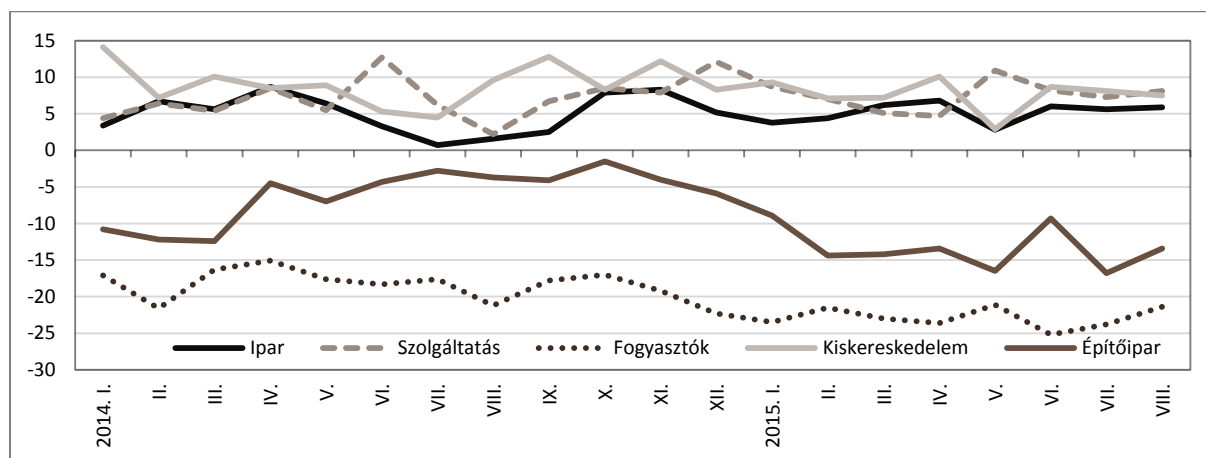
Az **ipari** vállalatok bizalmi indexe 2015 augusztusában javult az előző hónaphoz képest, és 5,9 bázisponton (bp) zárt. A növekedés mértéke az előző hónaphoz képest 0,3 bp, míg az előző év azonos időszakához képest 4,3 bp. Az ipari bizalmi mutató részindexei közül augusztusban négy esetben javulás, kettőnél gyengülés figyelhető meg, míg egy indikátor értéke nem változott, azaz összességében optimistábbak a vállalatok. Az előző negyedév termelését érintően a kilátások jelentősen javultak, míg a következő negyedév termelésére vonatkozóan kis mértékben romlottak. Jóval kedvezőbbek a következő periódusra vonatkozó foglalkoztatási várakozások. A továbbra is lanyha külső kereslet miatt az exportmegrendelések megítélésének szintje nem változott, míg a teljes állományra vonatkozó indikátor nagy mértékben javult, ami tükrözi a hazai eladások élénkülését. Az eladási árakra vonatkozó indikátor ebben a hónapban is csökkent, de pozitív tartományban maradt.

Az **építőipar** bizalmi indexe javulást mutatott július és augusztus között, a mutató legfrissebb, – 13,4 pontos értéke enyhén kedvezőbb az idei átlagnál. A javulás az építőipari kibocsátást gátló tényezők széleskörű csökkenésének, valamint az új szerződésállomány volumenének kedvezőbb megítéléséhez köthető. A szektor vállalkozásai júliusnál előnyösebben, ám két éves visszatekintésben igen kedvezőtlenül ítélik meg az építőipari kibocsátás alakulását, miközben előretekintő várakozásaik érdemben nem változtak augusztus folyamán. Az építőipar további bővülését a szektor szereplői szerint továbbra is a nem megfelelő volumenű kereslet akadályozza, bár ennek hátráltató hatása enyhült július és augusztus között az előző uniós költségvetési ciklus beragadt projektjeinek gyorsított lehívása miatt. Ellenben a vállalkozások a munkaerő toborzás soha nem látott mértékű nehézségéről számoltak be, ami a folyamatosan csökkenő munkanélküliek számára vezethető vissza.

A **kiskereskedelem** bizalmi indikátora enyhén csökkent, a mutató 7,5 százalékos értéke az index egy éves átlagos értéke alatt, ám jóval a historikus átlag fölött alakult. A mutató július és augusztus közötti mérséklődését főként a havi és éves alapon is visszaeső értékesítési várakozások indokolják, ám az indikátor értéke csak az elmúlt évek kimagasló adataihoz képest tekinthető viszonylag alacsonynak. Harmadik hónapja számolnak be a kiskereskedelem résztvevői a készletállomány folyamatos bővüléséről, aminek volumene a visszajelzések alapján még nem akkora, ami komoly árversenyt indukálna a szektorban. Ezt támasztja alá, hogy a következő három hónap új megrendelése az idei év átlagánál magasabban maradtak, bár enyhén csökkentek július és augusztus között. A kiskereskedelmi munkáltatók növekvő, soha nem látott mértékű munkaerő iránt támasztott igényről számoltak be, ami támogathatja a kedvező hazai munkaerő-piaci folyamatokat.

A **szolgáltató szektor** várakozásait bemutató szezonálisan kiigazított bizalmi index augusztusban korrigált az előző havi visszaesés után és 8,1 bázisponton áll. Az indikátor így mind havi, mind éves összevetésben jelentősen javult. Az összességében optimista várakozásokat az elmúlt három hónap teljesítményének kedvezőbb megítélése növelte. Ezen belül is nagymértékben javult a kereslet alakulására vonatkozó indikátor értéke. Szintén pozitív változásról számolt be az elkövetkező három hónapban várt kereslet alakulását értékelő mutató, mely az év eleje óta először került két számjegyű érték közelébe és június óta folyamatosan emelkedik a mutató. Az ágazat szereplői tehát egyre pozitívabban látják a rövid távú jövőt, ami kedvező lehet a magyar gazdasági teljesítményre nézve is. A szolgáltató szektor szereplőinek árvárakozásaiban fordulat következett be: az előző hónaphoz képest kevesebb lett azok aránya, akik az árak emelkedésére számítanak.

1. ábra: Az üzleti szféra négy fő ágazata és a fogyasztók gazdasági várakozásának kompozit indexei (egyenleg)

Megjegyzés: Szezonálisan kiigazított adatok. Forrás: Eurostat ESI Indicators

Fogyasztói várakozások alakulása

A **fogyasztói várakozások** összességét kifejező, szezonálisan kiigazított fogyasztói bizalmi index augusztusban ismét javulást mutatott: a 2,4 bázispontos egyhavi emelkedés hatására –21,4-es értéken tartózkodik. Mindez azt jelenti, hogy a júniusi mélypont után egy pozitív trend látszik kibontakozni. A kompozit indikátor augusztusban mért kedvező változása jól tükrözi az általános tendenciákat, ugyanis minden részindikátorban a lakossági bizalom erősödéséről számolhatunk be. A háztartások saját jövőbeni pénzügyi helyzetére, valamint a várható általános gazdasági helyzet megítélésére használt indikátorok közel 2 bázisponttal javultak az előző havi értékükhöz képest, de még mindig inkább pesszimisták a fogyasztók. Továbbra is folytatódott az a tendencia is, miszerint a fogyasztók közül egyre többen elérkezettnek látják az időt tartós fogyasztási cikkek vásárlására. Mindezen tényezők együttes alakulása azt jelezheti, hogy a fogyasztás további erősödése képes lehet kiváltani a gyengülő beruházási teljesítményt. A továbbra is laza monetáris politika is hatással lehet erre a kiváltási folyamatra, ugyanis egyre kevesebben gondolják azt, hogy érdemes lenne a következő 12 hónapban a megtakarításaikat növelni. A saját pénzügyi helyzet megítélésre vonatkozó lakossági indikátor érdemben nem változott július és augusztus között, gyakorlatilag nullának tekinthető, vagyis azonos arányban vannak a pozitív és a negatív véleményt megfogalmazók. A lakosság munkanélküliséggel kapcsolatos várakozásai is javultak: 9 havi csúcspontját érte el a mutató. Az árvárakozásokat illetően hasonló tendencia rajzolódott ki a fogyasztók körében, mint az üzleti szférában: csökkent ugyanis azok aránya, akik az infláció erősödésére számítanak.